

Britanski zdravnik
za "tableto smrti"

Britanski zdravnik napoveduje "tableto smrti" za onemogle ostarele

LONDON, Vel. Brit. — Zdravnik dr. John Goundry je napisal za časopis 'Pulse' minuli teden sestavek, v katerem trdi, da bo za onemogle stare ljudi v ne preveč oddaljeni bodočnosti na razpolago "tableta smrti" za prostovoljno uporabo in morda kasneje celo za "obvezno".

"Gledanje družbe na življenje se bo spremenilo od čustvenega v preračunljivo in izumetničeno (popačeno), vodilno načelo bo preživetje najposlednejših," pravi dr. J. Goundry, splošni zdravnik, ki ima med svojimi klienti tudi večje število starih ljudi.

Mrs. Marion Green, predstavnica Narodne zveze društev ostarelih ljudi, je k omenjenemu spisu dr. Goundryja izjavila: "Bolni in onemogli potrebujejo oskrbe, ne pa pokončanja. Upam, da bo ta tableta prišla nekoč k njemu."

David Hofman, direktor "Pomoči ostarelim", pa je dejal, da moči ostarelim, pa je dejal, da je dr. Goundry po vsem sodeč v popolnem nasprotju s "Hipokratovo prisego", ki pravi, da je prva in glavna naloga zdravnika čuvati in ohranjati človekovo življenje. On zveni nečloveško, nesmiselno in necivilizirano, je dejal David Hofman o dr. Goundryju.

Dr. J. Goundry, 45 let stari zdravnik, oče dveh otrok, piše, da se mu zdi zlovesče, da "ima" znanost, ki preprečuje rojstvo ljudi in vsiljivo znanost o ostarelih, ki zadržuje našo smrt...

Dr. J. Goundry vidi v zdravstveni oskrbi ostarelih nepotreben trošenje virov, v svojem spisu pravi, da naj bi zdravniki dobili pravico dati stari ljudem, ki to hočejo, smrtno tableto, končno pa predvideva, da bo "odločitev o tem prevzela nekoč država in vztrajala na evnenični tanjini", po naše na končanju življenja starih in onemoglih.

Ko je Adolf Hitler v Nemčiji dal pokončiti na deset tisoče umobolnih in neozdravljivo bolnih, se je svet zgrozil, smrti 40 let zatem razpravlja o smrtosti tega britanskega zdravnika in predvideva resno možnost, da bo država "vztrajala na pokončavanju" onemoglih starčkov in starih! Svet je v svojem moralnem propadu, v svoji "popačeni smrtosti" napravil res v kratki dobi izredno dolgo pot!

Vorster ostro napadel
politiko ZDA v Afriki

PETORIA, J. Af. — Predsednik vlade Južno-afriške unije John Vorster je ostro napadel politiko sedanje vlade ZDA v Afriki. Dejal je, da podpira "kaos in brezvladje" v južni Afriki in da služi Carterju za plačilo črnem v Ameriki, ki so mu pomagali do izvolitve za predsednika ZDA.

Govor Vorsterja kaže, da je ta prelomil z napori ZDA in Velike Britanije, ki iščeta miren prehod k vladni večini v Rodeziji in v Namibiji.

Vremenski prerok

Delno oblačno z verjetnostjo krajevnih neviht, soparno. Najvišja temperatura okoli 80 F (27 C).

Novi grobovi

Frances Marn

V 89. letu starosti je po dolgotrajni bolezni umrla v Euclid General bolnici Frances Marn, rojena Ladiha, 725 E. 156 St., vdova po leta 1957 umrlemu možu Johnu, mati Johna, Alberta in Rudolpha, 4-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra pokojne Mary Bukovec in Josephine Darovec v Sloveniji, ter pokojnih Matije in Ursule, rojena v Megleniku, fara Trebnje pri Novem mestu, od koder je prišla v Ameriko leta 1913. Bila je članica Oltarnega društva in Marijine legije fare Marije Vnebovzete, Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, Podružnice št. 10 SZZ in Društva št. 493 T.M. Pogreb bo v četrtek ob 8.15 iz Želetovega pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9. uri in nato na pokopališče Vernih duš. Kropljenje jutri, v sredo od 2-5 popoldne in od 7-9 zvečer.

Rose Shuster

V 64. letu starosti je po kratki bolezni sinoči umrla v Marymount bolnici Rose Shuster, roj. Scavnicky, rojena v Connerville, Pa., od koder je prišla v Cleveland pred mnogimi leti, vdova po leta 1966 umrlemu možu Louisu, mati Cynthia Malkus, Timothyja, Louisa in Christopherja, 5-krat stara mati, sestra Veronice Golias, Margaret Koly, Agnes Cisar in Betty Skryp. Oba, ona in mož, sta bila zelo delavna pri KSKJ društvih, posebno pri društvu sv. Lovrenca št. 63 in pri kegljaških tekmovanjih. Pokojna je bila članica Društva sv. Ane št. 150 KSKJ, Društva Mir št. 10 ADZ in Bratovščine Male cvetke sv. Terezije. Pogreb bo v četrtek iz Ferfoljevega pogrebnega zavoda, 5386 Lee Rd. Maple Heights, v cerkev sv. Terezije na Granger Rd. ob 10. uri, nato na pokopališče Kalvarija. Kropljenje nočuj od 7-10 in jutri od 2-5 ter od 7-10.

Vera Ludwig

V 54. letu starosti je po štiride-

Upanje na sporazum
z ZSSR o omejitvi
orožja naglo plahni

Odnosi med ZDA in ZSSR so se tako ohladili, da ni mogoče računati na dosego sporazuma o omejitvi orožja do oktobra.

WASHINGTON, D.C. — Kljub zastoju pri pogajanjih o omejitvi strateškega orožja od pretekle pomladi so v Beli hiši ohranili upanje, da bo možno premagati težave in ovire ter doseči nov sporazum, predno bo potekel sedanj v začetku letošnjega oktobra.

Pogajanja so običajna in se niso premaknili z mrtve točke od maja, ka sta o vprašanju razpravljal v Ženevi v Švici zunanji minister A. Gromiko in državni tajnik C. Vance.

Vance in Gromiko bosta prihodnji mesec znova govorila o tem vprašanju, toda vse kaže, da je največ, na kar je možno upati, začasno podaljšanje sporazuma SALT I.

Tudi na drugih področjih so odnosi med Washingtonom preje zategnjeni kot sproščeni. Poskus predsednika Carterja za govorom v Charlestonu, da bi odnose z ZSSR usmeril v mirnejše vode, ni uspel, kot kaže članek sovjetskega strokovnjaka za ameriško-kanadske zadeve akademika Arbatova v moskovski "Pravdi" pretekli teden. Kremelj se je odločil čakati na novo popuščanje ZDA, ki pa utegne — izostati.

tedenskem bivanju umrla v Euclid General bolnici Vera A. Ludwig, 17918 Lake Shore Blvd. vdova po leta 1973 umrlemu možu Edwardu, mati Geraldine Hall in Marka Ludwig, 2-krat stara mati, hčerka Vere Kugher, sestra Frances Klinek. Pogreb bo v četrtek iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd. v cerkev sv. Jeroma ob 10. uri, nato na pokopališče Vernih duš. Kropljenje nočuj od 7-9 in jutri od 2-4 ter od 7-9.

CARTERJEV NAČRT O PODPIRANJU REVNIH JE NALETET NA RAZLIČEN SPREJEM

Predsednik Jimmy Carter je preteklo soboto na tiskovni konferenci v Plains, Ga., razkril svoj načrt za oskrbo revnih in potrebnih v naši deželi, katerega je obljubil še v času predsedniške volivne borbe. Že tedaj je dejal, da je način javnega podpiranja tako zapleten in prepleten z različnimi programi, da ga je težko izvajati, še težje pa nadzirati to izvajanje. V preteklih nekaj letih je bila kritika tega sistema pogosta in ostra, ko so prihajale na dan vedno nove zlorabe.

V soboto, da je predsednik Carter dejal, da je sedanji sistem javnega podpiranja "preveč brezupen, da bi ga bilo mogoče popraviti z manjšimi spremembami".

"Mi moramo popolnoma in čisto prelomiti s preteklostjo," je izjavil Carter in nato očrtal glavne predloge v svojem novem načrtu. Ti so:

Zvezna vlada bo pomagala delavcem iz družin z malim dohodkom poiskati zaposlitev v privatnem gospodarstvu. Kadar taka zaposlitev ne bo mogoča, bo ustvarjenih od 1.4 milijona javnih delovnih mest. Plače teh bodo na ravni obveznih minimalnih urnih

plač ali nekaj malega nad njo.

Pomoč družinam z odvisnimi otroci, dopolnilni dohodek socialne varnosti in program živilskih znamk bodo nadomeščeni z zaposlitvijo in dopolnilnim dohodnim sistemom. V okviru tega naj bi bile družine z obema roditeljem, samci, zakonci brez otrok in neporočene matere brez otrok v starosti izpod 14 let, zaposleni poln čas in bi bili obvezni sprejeti razpoložljivo delo, dobiti bi pa dopolnilni dohodek, dokler ne bi zaslužili letno nad \$8,400. Dopolnilni dohodek bi dobili stari, slepi ali za delo nesposobni in matere z otroci izpod 14 let.

Stari, slepi ali za delo nesposobni bi dobili po \$2,500 na leto, zakonski par v tej kategoriji pa \$3,750, nekaj več kot sedaj. Družina s 4 člani bi dobila od zvezne vlade temeljni dohodek \$4,200 v dolarjih l. 1978. Ta podpora bi bila zmanjšana za 50 centov pri vsakem zasluženem dolarju in bi popolnoma prestala, ko bi dohodek take družine dosegel \$8,400.

Oni z do \$4,000 letnega dohodka bi ohranili sedanji

Etna bruha lavo
CATANIA, Sic. — Največji ognjenik v Evropi Etna na vzhodnem robu Sicilije, je začela v soboto bruhati lavo. To je doslej letos njen največji izbruh, ki pa vendar še ni nevaren naseljem na njenih pobočjih.

Prihajanje žensk na
delovni trg povečuje
število brezposelnih

Zvezne statistike kažejo, da bi bila brezposelnost nekje okoli 6%, če se ne bi v zadnjih letih tako pomnožilo število žensk, ki iščejo zaposlitev.

WASHINGTON, D.C. — Podatki zvezne vlade in njenih ustanov kažejo, da je število žensk, ki so se zaposlile in ki iščejo zaposlitev, v zadnjih letih postopno povečevalo. To povzroča počasnejše popuščanje brezposelnosti, kot smo ga videli v preteklih dobah gospodarske rasti.

Gospodarstvo je ustvarilo izredno veliko število novih delovnih mest od viška gospodarskega zastoja leta 1974, toda teh je še vedno premalo, ko so se milijoni žensk odločili za iskanje zaposlitev izven svojih domov.

Od marca 1975 je bilo ustvarjenih 6.5 milijona novih delovnih mest, pravijo uradni podatki. Ta porast je večji kot je bil v podobnih okoliščinah v preteklosti vse od konca druge svetovne vojne dalje. V istem času je izredno naglo rastle tudi delovna sila, povečala se je za nad 5.5 milijona oseb. Tako se je število brezposelnih stvarno zmanjšalo le za nekoliko en milijon od 8.9% na sedanjih 7.1%.

Po podatkih Arthurja Burnsa, načelnika Federal Reserve Boarda, se je od leta 1975 vključilo v delovno silo 1.5 milijona več žensk kot povprečno v preteklosti. Brez tega novega prirasta delovni sili, bi bila brezposelnost okoli 6%, je dejal A. Burns.

davčni kredit 10% na leto, oni z letnim dohodkom nad \$4,000 pa do \$9,000 (na družino s 4 člani) pa bi dobili 5% letnega davčnega kredita od svojega dohodka.

Vsaka država bi naj imela v okviru tega programa vsaj 10% manj izdatkov za javne podpore v prvem letu, nato pa še veliko več.

Celotno javno podpiranje v obsegu, kot ga je predložil Carter, bi naj po njegovem računu stalo 30.7 bilijonov dolarjev, kar je 2.8 bilijonov nad sedanji zadrevni stroški. Predsednik je predložil, da bi naj novi program javnega podpiranja ubogih in potrebnih stopil v veljavo s 1. oktobrom leta 1980, torej v prihodnjem predsedniškem volivnem letu.

Predlog je naletel na zelo različen sprejem. Sen. Daniel P. Moynihan, demokrat iz New Yorka, načelnik Senatnega finančnega pododbora za javno podpiranje, je predsednikov načrt označil za "sijačen in odlično izdelan". Starejši republikanski član finančnega odbora sen. Carl T. Curtis iz Nebraske pa je načrt označil za "travestijo" ter dejal, da "ni nič drugega kot

PALESTINCI SPREJMEJO
OBSTOJ DRŽAVE IZRAEL?

Arabski vodniki so obvestili državnega tajnika Cyrusa R. Vanceja tekom njegove sedanje poti po Srednjem vzhodu, da utegne Palestinska osvobodilna organizacija sprejeti posredno obstoj države Izrael in si s tem odpreti udeležbo na konferenci v Ženevi.

TAIF, Savd. — Tekom svojih razgovorov z vodniki Savdske Arabije je državni tajnik Cyrus R. Vance bil obveščen, da naj bi bila Palestinska osvobodilna organizacija pripravljena sprejeti znano resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 342 izpred 10 let, ki priznava državi Izrael pravico do "življenja v miru v okviru varnih in priznanih meja, prosta strahu pred grožnjami in pred dejanji nasilja", če bi bila ta dopolnjena tako, da bi priznala Palestincem, ki jih omenja le kot begunce, pravico do lastne "domovine" na arabskem ozemlju, zasedenem od Izraela.

ZDA so še v času Fordovega predsedništva obljubile Izraelu, da se ne bodo razgovarjale s Palestinsko osvobodilno organizacijo, dokler ta ne bo priznala Izraelu pravice do obstoja in mirnega življenja. Prav tako je bivši državni tajnik Henry Kissinger obljubil Izraelu, da ZDA ne bo pristale na udeležbo Palestinske osvobodilne organizacije — PLO — na konferenci za pomiritev Srednjega vzhoda v švicarski Ženevi, ki se je začela decembra 1973, pa je bila po par dneh prekinjena in je to ostala vse doslej.

Izrael odklanja vsako priznanje in udeležbo PLO pri kakršnihkoli razgovorih, ker ima ta med svojimi glavnimi cilji uničenje Izraela. Prav tako odločno kot Izrael udeležbo PLO zavira, jo arabski vodniki zahtevajo, od kar so ji priznali edino pravico zastopanja palestinskih Arabcev na svoji konferenci v Rabatu leta 1974.

ZDA hočejo doseči pomiritev

Srednjega vzhoda, ki predstavlja največjo nevarnost svetovnemu miru. Državni tajnik Cyrus R. Vance je od preteklega tedna na Srednjem vzhodu in išče možnosti za obnovo konference v Ženevi, kjer naj bi našli pomiritev med Arabci in Izraelci.

Preteklo nedeljo je savdski zunanji minister Saud Al Faisal dejal ameriškemu državnemu tajniku v Taifu, da je PLO spremeniila svoje stališče do resolucije 242. Slično obvestilo naj bi ZDA dobile tudi od vodnikov Sirije, Egipta in Jordanije. Zastopnik državnega tajništva ZDA H. Carter je izjavil, da neposrednega potrdila o "spremembi stališča" PLO ZDA nimajo.

Zastopnik PLO v Bejrutu je včeraj zanikal, da bi bila ta pripravljena naravnost sprejeti obstoj države Izrael. Tega stvarno ni nihče trdil, priznanje naj bi bilo posredno preko sprejema resolucije ZN 242.

Predsednik Carter je v Plains, Ga., kjer je na kratkem odmoru, včeraj priznal, da so dobile ZDA sporočilo o spremembi stališča PLO po resoluciji 242 in dodal, da "stvari izgledajo boljše, kot so ter da bo nekaj doseženega glede Palestincev, ki so prav sedaj največja ovira" obnovi konference v Ženevi. Na vprašanje o izgledih obnove konference v Ženevi za mir na Srednjem vzhodu je Carter odgovoril, da bi sprejem resolucije 242 "gotovo olajšal položaj".

PLO ima za 16. avgust napovedan sestanek svojega vodstva v Bejrutu. Na tem bodo verjetno razpravljali o novem stališču do resolucije 242. Če jo bodo sprejeli, kar pa še ni gotovo, utegne biti konferenca v Ženevi korak bližje.

Zadnje vesti

TEL AVIV, Izr. — Predsednik izraelske vlade Begin je včeraj priznal javno, da Izrael podpira kristjane v južnem Libanonu v njihovem odporu proti Palestincem in levičarskim islamskim Libanoncem. Dejal je, da bi bili kristjani brez te podpore Izraela že zdavno uničeni.

ASPEN, Okla. — Guvernerji 11 držav Srednjega zahoda naše dežele so na svojem tukajšnjem sestanku izrazili ostro kritiko Carterjevega energetskega programa, ki da bo položaj njihovih držav tekom prihodnje zime poslabšal ob povečanju stroškov.

MOCKVA, ZSSR. — Zaradi hude suše v Uralu in zahodni Sibiriji so oblasti pozvale včeraj prebivalstvo, naj bo posebno pazljivo, da ne bo povzročil kake gozdnega požara.

HAVANA, Kuba. — Včeraj je pristalo na tukajšnjem letališču ameriško vojaško prevozno letalo, prvo od leta 1959, ko je Castro prevzel oblast na Kubi. V letalu je bil sen. Frank Church, ki je prišel na 4-dnevni pregled razmer na Kubi.

KENT, O. — Zaradi neugodnega

Iz Clevelanda
in okolice

Asesment—

Društvo sv. Katarine št. 29 Zahodne Slovenske Zveze bo pobiralo asesment jutri, v sredo od 6. do 7.30 zvečer v običajnih prostorih. Seje zaradi počitnic ne bo.

V bolnišnici—

Rojak Joseph Zakrajsek s 665 Babbitt Road je v Mt. Sinai bolnišnici, kjer bo operiran. Obiski niso dovoljeni.

Zadušnica—

V četrtek, 11. avgusta, bo v cerkvi Marijinega Vnebovzeta v Genevi, Ohio, ob 8. zjutraj sv. maša za pok. Mary Strojcin ob 28. obletnici njene smrti.

Vabilo k molitvi—

Članice Oltarnega društva in Marijine legije fare Marije Vnebovzete so vabljene jutri zvečer ob osmih v Želetov pogrebni zavod na 152. cesti k skupni molitvi za umrlo članico Frances Marn, v četrtek ob 9. uri pa k njeni pogrebni maši.

Robert Novak ne bo več kandidiral—

Zastopnik 23. varde v mestnem svetu Robert Novak je izjavil, da ne bo več kandidiral na to mesto, kar da je zaposlen zaradi številnih pritožb in posredovanj pri mestnih uradih skoraj 24 ur na dan in mu ne ostane nobenega časa za drugo delo. V svoji objavi je precej ostro obsodil premajhno brigo sedanje mestne uprave in njenih uradov za potrebe v 23. varodi. Ali bo odstopil pred potekom sedanjega roka ali pa bo tega odslužil do konca, zavisil od tega, če se bo našel primeren naslednik, je dejal R. Novak.

Trden dolar bistvene
važnosti za ves Zahod

PARIZ, Fr. — Na zasedanju Mednarodnega monetarnega sklada sta tako ameriški zakladni tajnik Michael Blumenthal kot zahodnonemški finančni minister Hans Apel poudarjala važnost trdnega dolarja za vse zahodno gospodarstvo.

Oba sta povedala, da vidita prosti trg kot merilo za trdnost valut. Dolar je trden in bo trden ostal, ker je trdno in zdrav ameriško gospodarstvo. Njegova šibkost v preteklem mesecu je imela vzrok v velikem primanjkljaju zunanje trgovine ZDA in velikem presešku v zunanji trgovini Zahodne Nemčije in Japonske.

Povečanje zveznega
dolga

WASHINGTON, D.C. — Vlada je zagorsila Kongres, da povisa zgornjo določeno mejo zveznega dolga za 75 bilijonov na 775 bilijonov do 30. septembra 1978.

Odbor za načine in sredstva v Predstavniškem domu je zadevni predlog že odobril.

odmeva sporov na tukajšnji državni univerzi se je letos vsipalo okoli 10% manj novih slušateljev in slušateljic kot pretekla leta.

WASHINGTON, D.C. — Zvezne oblasti se trudijo z uporabo vseh sredstev, da bi omejile obsežne gozdne požare v Kaliforniji, Utahu, Wyomingu in na Aljaski. Novi gozdni požari so izbruhnili v državah Oregon in Washington, obsežen je požar v Grand Canyon v Arizoni.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NABOCNINA

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 116 Tuesday, Aug. 9, 1977

Besedam naj sledijo dejanja!

"Katoliški glas" slovenski tednik, ki ga v Gorici v Italiji izdaja Katoliško tiskovno društvo, je k verskim razmeram v Sloveniji prinesel 28. julija 1977 sledeči uvodnik.

* *

Tajnik slovenske partije Franc Šetinc je v sobotni prilogi ljubljanskega dnevnika "Delo" 9. julija letos priobčil daljše razpravljanje o položaju vere in verujočih v socialistični ureditvi, določno v republiki Sloveniji. Njegova stališča zaslužijo pozornost, bodisi zaradi mnogo jasnejših gledanj v odnosu države oz. samoupravne družbe v Sloveniji do vere, verujočih in do Cerkve. Med drugim pravi:

V naši socialistični samoupravni družbi uresničujemo tudi svobodo veroizpovedi kot eno izmed z ustavo zagotovljenih človekovih pravic in s tem tudi svobodno delovanje verskih skupnosti oz. Cerkve. Nato povzema besede Edvarda Kardelja:

Zavedamo se družbeno-zgodovinskih izvorov religije in tega, da mora biti občan kot vernik svoboden. Če bi kakorkoli krnili to njegovo svobodo, bi ne bilo nikakršnega jamstva, da se ne bi tako godilo tudi drugim vrstam svoboščin.

V nadaljevanju se Franc Šetinc sklicuje potem na jugoslovansko ustavo, ki zagotavlja svobodo vere; da pa je protistavna vsaka zloraba vere v politične namene. Omenja nato pred- in medvojna stališča partije do vere in Cerkve in zavrača vsakršen poskus klerikalizma.

Posebej se partijski tajnik spominjati onih, ki v reviji "Znamenje" objavljajo "sveža" pokonciliska stališča. Ki priznavajo, med drugim, da je marksizem bil in je ena vodilnih sil pri preoblikovanju sodobnega sveta. Da pa marksizem kot tak ne ruši vseh protislovij. Edino religija, seveda pravilno razumljena, da zagotavlja človekovo svobodo. Krščanstvo pa naj bo navzoče v procesu človekovega osvobodjanja.

Fran Šetinc v svojem izjavljanju tudi pravi, da jugoslovanski marksisti (komunisti) niso nikoli sprejeli stalinistične opredelitve, po kateri je religija že sama po sebi ovira, ki zadržuje sprostitve človekovih ustvarjalnih sil in ki ji je treba zato napovedati frontalni boj.

Nato se Šetinc kritično opredeli tudi do sektaštva, tj. stranpoti v vrstah same partije, se pravi, nasproti primerom, ko krajevni komunisti nadlegujejo verne. Takšne pujače opravičuje sicer s tem, da se dogajajo zaradi poskusov oživiljanja klerikalizma, četudi noče, kot je iz njegovih besed dojeti, kar načelno opravičevati samovolje krajevnih partijev.

Pomembno je, nadalje, kar pove o šoli: Učitelj, tudi veren, se mora zavzemati za socialistično samoupravljanje in za kakovostno pouka in vzgoje. Nikogar ne smejo izločiti iz šole zato, ker je veren, toda šola da bo moral zapustiti vsakdo, ki ne uresničuje učnovzgojnih ciljev šole, ki je torej slab učitelj, četudi se izjavlja za najbolj gorečega ateista, tj. brezverca.

Pomembna je tudi naslednja izjava: Učenci se kljub znanstvenosti šole svetovnonazorsko svobodno opredeljujejo. Dolžnost staršev pa je, da oni vzgajajo svoje otroke v srčnosti do drugovercev in ateistov.

O marksističnem brezverstvu: marksist v razmerah naše družbe ni predvsem ateist, je tudi bojevnik za samoupravljanje in humanizacijo naše družbe. Je bojevnik, ki se skupaj z verniki zavzema za spreminjanje sveta, torej zamenjuje boj proti religiji z bojem za lepše življenje.

Do tu Franc Šetinc, tajnik slovenske partije.

Pri vsem tem gre za dejanja, ki pričajo o dobri volji. In nekatera znamenja so se zadnje čase pokazala: dovoljenja za gradnjo nekaterih novih cerkva, vrnitev zaseženih župnišč itd. Mnoga še čakajo na reševanje, predvsem gradnja cerkva v večjih mestih (samo Ljubljana bi potrebovala vsaj deset novih). Mnoga stališča bo treba jasneje izraziti kot je npr. Vernost učiteljev. Tudi dosedaj niso nikogar izločili iz šole zaradi vernosti, ampak zato, ker se je udeleževal službe božje. Tudi znanstvenost šole je silno širok pojem; po marksističnem gledanju znanost zavrača vero. Toda tudi za marksiste so taka stališča že preživela, saj sam Šetinc omenja, da so med znanstveniki verni in neverni.

Fran Šetinc zagotavlja, da samoupravljanje in socializem zanesljivo ne bosta uničila ničesar, kar človeku pomeni vrednoto. In to bo vsekakor odvisno od krščanstva samega, od tega, kakšno bo njegovo soočenje s temeljnimi dilemami sodobnega sveta.

Na tem polju je gotovo mnogo skupnega dela. Predvsem zavezitev kvantnih posledic moralnega in duhovnega propada, pornografije in sličnega, kar se širi k nam iz zahodnih meščanskih sistemov in kar naspro-

tuje tako verski kot socialistični predstavi o dostojanstvu človeka.

Zato je treba pozdraviti vsak korak, ki kaže na dobro voljo za sožitje ljudi različnih nazorov in na njihovo zavzetost za duhovni in tvorni napredek samoupravne kot tudi vsake druge družbe.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

CHICAGO, Ill. — Smo v pa-sjih dneh, ki bodo trajali do konca avgusta. Je tudi čas kislih kumar. Novinarji, reporterji in vsi, ki pišejo za "cajtenge", vedo, kaj to pomeni. Vse je na počitnicah. Nobene novice, o kateri bi se lahko razpisal v naši A. D. Grizel sem svinčnik in besno gledal skozi okna, še na cesto sem šel, da bi koga kresnil s palico. Pa se prikaže sosed Miha. Tudi nataknen, menda radi vročine. "Napiši ventkar kaj, saj veš, kda tvojo kolono mnogi radi berejo". "Kaj naj povem, kaj naj vendar napišem. Ali naj kako novico kratkoma lovim iz trte, to se pravi, naj si jo izmislim". Pa je Miha vsekaj nazaj: "Ti prevkata štajerska trma".

V tem trenutku se je porodila misel, napiši nekaj o trmi. Da, trmi naj bodo posvečene te vrstice. Pisatelj življenjepisa nadškofa A. B. Jegliča, zdaj že pokojni msgr. Jože Jagodic je to le napisal: "Vsi Jegliči so bili trmast, najbolj trmast je bil pa nadškof A. B. Jeglič". Morda je imel prav. Najbolj trmast je bil gotovo, ko je šlo za dobro stvar. Ni iskal kompromisov. Bil je trmasto dosleden. Imel je prav. Trmasto dosleden je bil tudi njegov naslednik škof dr. Gregorij Rožman. Nagovarjali so ga, da popusti v borbi proti komunizmu. Celo nekateri duhovniki so bili za to. Ni popustil. Šlo je za resnico in načela. Se danes se spominjam njegove pridige na Miklavževu leta 1944, ko je rekel: "Naj me sežgejo, naj me obesijo, glede brezbožnega komunizma ne bom nikdar popustil. Brezbožen je, sveti oče Pij XI. ga obsodil. Kot verni Slovenci smo dolžni se boriti proti temu zlu".

Trma res ni najlepša človeška lastnost, zlasti ko gre za zgolj osebne namene. Potrebna pa je, ko gre za ideologijo in načela. V ideoloških zadevah (vera, npravnost, slovenstvo, za ali proti komunizmu) tulka ni kompromisa. Kompromisariji so izdajalci naših največjih vrednot. Kompromis za sklado leče, za nekaj dolarjev. . . . Ko sem organiziral v mojih mladih letih orlovstvo v slovenskih gorah, pozneje Fantovske odseke v Mariboru in daleč ven na podeželju, so mi rekli: "Kaj se le ženeš, saj se ne izplača". Pa sem trmasto vstrajal kljub temu, da so letela polena pod noge in uspel. Ko sem skoraj proti svoji volji postal urednik SD v Chicagu, sem imel težave. "Pusti, saj se ne splača", mi je trdil nekdo, ki danes živi med Lahji v Rimu. Pa sem trmasto vstrajal. Nekaj let pozneje, mi je nek gospod z belim krogelcem rekel: "Vaša trma je list rešila". . . . Torej včasih je trma koristna. Odvisno je, zakaj gre.

Gotovo pa ni koristna trma kakga naškofa Lefebvrea, ki se upira zakoniti cerkveni oblasti samo zato, da se se ohrani "člajena latinščina". Skrajni konservatizem, ki najde tudi oporo med nekaterimi Slovenci. Trma v dobrih stvareh, zlasti v načelih, v slovenski protikomunistični dosledosti je na mestu in koristna. Zgrešena je pa, ko gre za ozko-srčne osebne zadeve in strankarske koristi.

Baragov dan bo kmalu. Tokrat na slovenskih ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Velike slovesnosti bodo 3. in 4. septembra. Poromali bomo k brezjanski Materi božji in tudi Njo prosili za poveljanje služabnika božjega, škofa Slovenca Friderika Baraga. Ste se že odločili? Imate pri rokah program slavnosti? Ne pozabite, da se vpišete v Baragovo zvezo. To je zelo važna zadeva. Kdor noče postati član Baragove zveze, kaže, da mu je malo mar za njegovo poveljanje.

Moram napraviti piko. Papirja je zmanjkalo. Lep slovenski pozdrav vsem Slovincem, zlasti onim, ki bodo prišli na Baragov dan v Lemont.

"Toti Stajwrc"

Okolica v bližini Pell Lake je oživela. Tam je nekaka slovenska vas v času počitnic. Tja so se zatekli: Burjekovi, Gregoričevi, Buhovi in še kdo drug. Tudi naš žrvolst Dr. Fishinger je pobegnil tja s svojo ženo č. Metodo. Pri Sv. Stefanu je sedaj precej pusto. Pri naših ni orgljanja in ne petja. Še naša gdi. Pepca je rekla, da se ne splača peti brez orgelske spremljave. Celo ministri včasih štrajkajo. Kaj hočemo, so počitnice. Le "Toti Stajerc" nima počitnic. Kam pa naj grem? Sončim se doma na porču. In če pritisne vročina nad 90 F, zbežim v okrilje airkondicionerja. Nekateri ga nimajo, ker se jim zdi škoda denarja. Rajši se že sedaj vicaajo, menda zato, da se jim ne bo treba v večnosti. V ozadju je pa, vsaj pri nekaterih—skopost.

Baragov dan bo kmalu. Tokrat na slovenskih ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Velike slovesnosti bodo 3. in 4. septembra. Poromali bomo k brezjanski Materi božji in tudi Njo prosili za poveljanje služabnika božjega, škofa Slovenca Friderika Baraga. Ste se že odločili? Imate pri rokah program slavnosti? Ne pozabite, da se vpišete v Baragovo zvezo. To je zelo važna zadeva. Kdor noče postati član Baragove zveze, kaže, da mu je malo mar za njegovo poveljanje.

Moram napraviti piko. Papirja je zmanjkalo. Lep slovenski pozdrav vsem Slovincem, zlasti onim, ki bodo prišli na Baragov dan v Lemont.

"Toti Stajwrc"

Okolica v bližini Pell Lake je oživela. Tam je nekaka slovenska vas v času počitnic. Tja so se zatekli: Burjekovi, Gregoričevi, Buhovi in še kdo drug. Tudi naš žrvolst Dr. Fishinger je pobegnil tja s svojo ženo č. Metodo. Pri Sv. Stefanu je sedaj precej pusto. Pri naših ni orgljanja in ne petja. Še naša gdi. Pepca je rekla, da se ne splača peti brez orgelske spremljave. Celo ministri včasih štrajkajo. Kaj hočemo, so počitnice. Le "Toti Stajerc" nima počitnic. Kam pa naj grem? Sončim se doma na porču. In če pritisne vročina nad 90 F, zbežim v okrilje airkondicionerja. Nekateri ga nimajo, ker se jim zdi škoda denarja. Rajši se že sedaj vicaajo, menda zato, da se jim ne bo treba v večnosti. V ozadju je pa, vsaj pri nekaterih—skopost.

Baragov dan bo kmalu. Tokrat na slovenskih ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Velike slovesnosti bodo 3. in 4. septembra. Poromali bomo k brezjanski Materi božji in tudi Njo prosili za poveljanje služabnika božjega, škofa Slovenca Friderika Baraga. Ste se že odločili? Imate pri rokah program slavnosti? Ne pozabite, da se vpišete v Baragovo zvezo. To je zelo važna zadeva. Kdor noče postati član Baragove zveze, kaže, da mu je malo mar za njegovo poveljanje.

Moram napraviti piko. Papirja je zmanjkalo. Lep slovenski pozdrav vsem Slovincem, zlasti onim, ki bodo prišli na Baragov dan v Lemont.

"Toti Stajwrc"

Okolica v bližini Pell Lake je oživela. Tam je nekaka slovenska vas v času počitnic. Tja so se zatekli: Burjekovi, Gregoričevi, Buhovi in še kdo drug. Tudi naš žrvolst Dr. Fishinger je pobegnil tja s svojo ženo č. Metodo. Pri Sv. Stefanu je sedaj precej pusto. Pri naših ni orgljanja in ne petja. Še naša gdi. Pepca je rekla, da se ne splača peti brez orgelske spremljave. Celo ministri včasih štrajkajo. Kaj hočemo, so počitnice. Le "Toti Stajerc" nima počitnic. Kam pa naj grem? Sončim se doma na porču. In če pritisne vročina nad 90 F, zbežim v okrilje airkondicionerja. Nekateri ga nimajo, ker se jim zdi škoda denarja. Rajši se že sedaj vicaajo, menda zato, da se jim ne bo treba v večnosti. V ozadju je pa, vsaj pri nekaterih—skopost.

Baragov dan bo kmalu. Tokrat na slovenskih ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Velike slovesnosti bodo 3. in 4. septembra. Poromali bomo k brezjanski Materi božji in tudi Njo prosili za poveljanje služabnika božjega, škofa Slovenca Friderika Baraga. Ste se že odločili? Imate pri rokah program slavnosti? Ne pozabite, da se vpišete v Baragovo zvezo. To je zelo važna zadeva. Kdor noče postati član Baragove zveze, kaže, da mu je malo mar za njegovo poveljanje.

Moram napraviti piko. Papirja je zmanjkalo. Lep slovenski pozdrav vsem Slovincem, zlasti onim, ki bodo prišli na Baragov dan v Lemont.

"Toti Stajwrc"

Okolica v bližini Pell Lake je oživela. Tam je nekaka slovenska vas v času počitnic. Tja so se zatekli: Burjekovi, Gregoričevi, Buhovi in še kdo drug. Tudi naš žrvolst Dr. Fishinger je pobegnil tja s svojo ženo č. Metodo. Pri Sv. Stefanu je sedaj precej pusto. Pri naših ni orgljanja in ne petja. Še naša gdi. Pepca je rekla, da se ne splača peti brez orgelske spremljave. Celo ministri včasih štrajkajo. Kaj hočemo, so počitnice. Le "Toti Stajerc" nima počitnic. Kam pa naj grem? Sončim se doma na porču. In če pritisne vročina nad 90 F, zbežim v okrilje airkondicionerja. Nekateri ga nimajo, ker se jim zdi škoda denarja. Rajši se že sedaj vicaajo, menda zato, da se jim ne bo treba v večnosti. V ozadju je pa, vsaj pri nekaterih—skopost.

Baragov dan bo kmalu. Tokrat na slovenskih ameriških Brezjah, pri Mariji Pomagaj v Lemontu. Velike slovesnosti bodo 3. in 4. septembra. Poromali bomo k brezjanski Materi božji in tudi Njo prosili za poveljanje služabnika božjega, škofa Slovenca Friderika Baraga. Ste se že odločili? Imate pri rokah program slavnosti? Ne pozabite, da se vpišete v Baragovo zvezo. To je zelo važna zadeva. Kdor noče postati član Baragove zveze, kaže, da mu je malo mar za njegovo poveljanje.

Moram napraviti piko. Papirja je zmanjkalo. Lep slovenski pozdrav vsem Slovincem, zlasti onim, ki bodo prišli na Baragov dan v Lemont.

"Toti Stajwrc"

Balincarji Slovenske pristave vabijo

CLEVELAND, O. — Kot že nekaj let bomo tudi letos imeli svoj piknik na Slovenski pristavi. To bo v soboto, 13. avgusta, z začetkom ob sedmih zvečer.

Naši kuharji in kuharice bodo poskrbeli, da bodo gostje zadovoljni z njimi. Za večerjo bodo alsado in stejki z vsem, kar spada zraven. Tudi pijača bo na razpolago.

Za ples bo igral od 8.30 dalje kvintet "Alpin".

Naši člani in članice že pridno prodajajo vstopnice za večerjo. Pohitite zatorej, da jih ne bo zmanjkalo, predno boste vprašali za nje. So po \$4.50 za osebo.

Ko se pogovarjamo s prijatelji balinarij, pravi skoraj vsak, da tega večera ne sme zamuditi, ker je ta večer običajno res dobra postrežba in še boljša družba. Upam, da se vidimo na našem pikniku. Vsekakor vam ne bo žal, če boste prišli ta večer med nas na Slovensko pristavo.

Zene balincarjev so lepo prošene za pecivo, za kar se jim že vnaprej zahvaljujemo.

Za klub:

Ivan Kosmač

Vabilo slovenske mladine

CLEVELAND, O. — Mladina je upanje in bodočnost naroda. Slovenci v Ameriki smo lahko veseli in ponosni, da se nam je posrečilo ohraniti mladino v zvestosti slovenskim izročilom.

Veliko so k temu doprinele slovenske šole, časopise, organizacije, dramska društva, pevski zbori, folklorne skupine. Pomislimo samo, da je iz Korotuna izšlo nad sto slovenskih družin, enako iz folklorne skupine Kres.

Zadnje čase se je slovenska mladina še posebno oklenila Slovenske pristave. Ta teden tabori na Pristavi skoraj devetdeset fantov in deklet. V nedeljo, 3. julija 1977, se je slovenska mladina kar trla na Pristavi.

Mladina pa tudi aktivno, sodeluje pri izgradnji Pristave. Njen najboljši prispevek je izgradnja tenis igrišča, ki bo stalo 11.000 dolarjev. Igrišče je že izgrajeno in bo v nedeljo, 14. avgusta t.l., blagoslovljeno in izročeno svojemu namenu.

Slovenski pristavski športniki vabijo vse slovenske rojake, da se njihove prireditve v nedeljo, 14. avgusta, na Slovenski pristavi v velikem številu udeležijo. Ob pol dvanajstih dopoldne bo sv. maša, katero bo daroval father Kosem. Maša in pridiga bosta v slovenščini. Po maši, nekako ob pol enih popoldne, bo skupno kosilo, ob pol treh popoldne blagoslovitve teniškega igrišča, ob pol štirih popoldne pa igralne tekme.

Slovenska mladina in njeni prijatelji so vložili v izgradnjo teniškega igrišča mnogo trdega dela in navdušenja. Slovenski rojaki, poplačajte jih z obilno udeležbo na Slovenski pristavi v nedeljo, 14. avgusta 1977.

Slovenski športniki

Lišaji nadzorniki čistoče zraka

Kako ugotavljamo onesnaženost zraka? Strokovnjaki z zapletenimi napravami, laiki pa s nosom. Slednje je preprosto, toda prav tako nezanesljivo. Če se iz dimnikov ne valji črn dim in če nič ne smrdi, še ne pomeni, da dihamo čist zrak.

Dokaj zanesljivo lahko ugotovimo čistost ozračja v svojem kraju, če poskušamo najti lišaje. Te rastlince lahko namreč uspevajo v najbolj škrovnih razmerah, v temnem in vlažnem predoru in maločane na goli skali. Edino, kar zahtevajo je čist zrak. Čim bolj je torej zrak v vašem kraju umazan, tem manj lišajev boste našli.

Dobrotnikom in prijateljem Družbe sv. Mohorja!

CELOVEC, Kor. — ODMAŠEVAL sem v romarski cerkvi Device Marije Pomočnice kristjanov v Podgorjah. Prihodnje leto bo 500 let, odkar so jo zadnjikrat požgali Turki in odpeljali Miklovo Zalo, požgali vse slovenske vasi od Zilje do Podjune, pomorili nešteto naših ljudi in v suženjstvo odvedli fante in dekleta. Naši verni predniki pa so svoje cerkve nanovo postavili, da so bile še lepše kot prej, svoje domove nanovo pozidali in spet so še z večjo ljubeznijo pričeli obdelovati svoje njive in travnike.

In danes smo še tu na svoji domači zemlji. Že od leta 1852 prihajajo Mohorjeve knjige v naše družine, dolgih in težkih 125' let že. Leta 1920 je bilo na Koroškem 3042 mohorjanov, pred drugo svetovno vojno 1937 je še 2562, po drugi svetovni vojni, ko je Družba nanovo zaživela, 4043, letos (1977) pa nas je 3946. Hvala našim župnikom in poverjenikom, da se na Koroškem narodnostno še tako izredno dobro držimo!

Za leto 1976 smo razposlali 25.551 Mohorjevih knjig, za leto 1977 pa 25.736. Koroški mohorjani so l. 1976 odvzeli 11.563 mohorjev. inozemski mohorjani in slovensko zdomstvo pa 13.988. Kako nadvse požrtvovalno je delo izseljenkih duhovnikov in poverjenic ter poverjenikov med Slovenci po širnem svetu! Spet velja: Mohorjeva je velik kup dobrih volj! Dokler bo tako bomo živeli, mi na Koroškem in vi, ki se trudite z nami, kjerkoli bivajo slovenske družine v zdomstvu in zamejstvu. Iskrena zahvala vam vsem, drage poverjenice in dragi poverjeniki!

Mohorjeva je za leto 1976 štela 6719 udov (3941 na Koroškem in 2778 v zamejstvu), za l. 1977 pa 6851 udov (3946 na Koroškem in 2905 v zamejstvu). Častno se držimo!

Po novih predpisih je v rabi slovenski jezik pri sodnji: Libelice, Libuče, Zitaras, Zelez-na Kapla, Šmarjeta v Rožu, Borovlje, Bistrica v Rožu. V teh občinah ali vaseh in še v naslednjih je slovenščina dovoljena tudi pri občinskih uradih:

Zrelec, Medgorje, Bilčavs, Rožek in St. Jakob v Rožu.

V vseh teh vaseh ali občinah in še v naslednjih obstajajo dvojezične šole: Djekše, Velikovec, Grebinj, Ruda, Dobrla vas, Skocijan, Galicija, Grabštanj, Zihpolje, Kotmara vas, Hodišje, Skofiče, Vrba, Vernberk, Bekštanj, Marija na Zilji, Podklošter, Straja vas, St. Stefan na Zilji, Brdo in Gorice.

Če Slovenec res ne zna nemško, lahko uporabi slovenščino še v sledečih občinah: Zihpolje, Kotmara vas, Hodišje, Skofiče, Otok, Dholica, Vrba, Vernberk, Bekštanj, Podklošter, Straja vas, Grabštanj, Galicija, Skocijan, Dobrla vas, Ruda, Grebinj, Velikovec in Djekše. To pa samo pri krajevnih uradih, ne pa pri občinskih. V Grabštanju, v St. Stefanu na Zilji in v Goricah na Zilji se pa zakon o dvojezičnih šolah v resnici ne izvaja.

Tako torej misli Avstrija izvajati od 1. julija državno pogodbo. Večji del tega, kar so koroški Slovenci do sedaj imeli, jim je ta zakon vzel. Diktat večinskih strank, ki je stopil v veljavo s 1. julijem, imenujejo koroški dnevnik "spravo". Uradna Landeszeitung npr. je zapisala v naslovu: "Gehen wir gemeinsam den Weg der Versöhnung!" (Pojdimo skupno po poti sprave!) V resnici je vse to zasramovanje koroških Slovencev, posebno če se upoštevamo, da dosedaj Nemci velik del tega, kar so priznali na papirju za politično in svetovno javnost, v resnici dejansko niso upoštevali in izvajali. Če izvzamemo dobo Adolfa Hitlerja, koroški Slovenci nikdar niso bili tako brezpravni kot danes!

To je napisal za prijatelje Družbe sv. Mohorja v Celovcu njen ravnatelj msgr. Janez Hornboeck. Poleg stvarnega in dejanskega poročila je to hudo obsodba Avstrije in kaže, kako misli uradna Avstrija po letošnjem 1. juliju izvajati državno pogodbo, katero je tako svečano podpisala!

M. J.

VESTI IZ SLOVENIJE

Obisk tujcev pičel

Na splošno je bilo še sredi julija v vseh letoviških središčih Slovenije, od Bleda in Bohinja ter Kranjske gore, pa do Portoroža in Bernardina še dovolj prostora v hotelih. Nekateri od teh niso bili zasedeni niti do polovice. Število tujih gostov je začelo padati že lani, za letos se boje, da utegne biti še manjše. Uprava novih hotelov trdijo, da je potrebno dve do tri leta, predno postanejo novi hoteli tako znani in obiskovani, da lahko krijejo stroške in prinašajo dobiček.

Srečno Velenje

Mestece Velenje, ki ga sedanji režim v Sloveniji rad razkazuje tujcem kot vzorno urejeno mesto, moderno delavsko naselje, je bilo osrečeno v letošnjem juniju z izredno velikim kipom marseala Tita, delom hrvaškega umetnika Augustinčiča. . . .

Slovenija je videla vseh vrst spomenike v svoji dolgi zgodovini, pa pri tem spoznala, da je njihova življenjska doba kratka, tako kratka, da se jih ne izplača postavljati, vsaj ne v obliki kipov občasnih političnih veličin!

Povprečni dohodek

Po uradnih podatkih je bil v letošnjem marcu povprečni mesečni dohodek v Sloveniji 4.607 dinarjev, 17,8% večji kot v istem mesecu lani. Največji osebni do-

hodki — 5.694 — so bili v finančni službi, najnižji — 3.831 — pa v turizmu. Kupna moč letošnjih povprečnih dohodkov naj bi bila za 2,6% večja, kot je bila lani, trdi uradno poročilo.

Nova tovarna

V Sentjernej su položili temeljni kamen za novo Iskrino tovarno "TOZD Upori". V novih obratih bodo izdelali na leto kakih 100 milijonov potencijetrov, ki bodo v glavnem namenjeni izvozu.

Razstava v Podsmreki pri Višnji gori

V oddelku slovenskega Etnografskega muzeja v tem kraju so odprli 26. julija novo etnografsko razstavo "Gora". Je to etnografska podoba Predmeja, Otlice, Kovka, Križane gore in Gozda, hribovskih krajev na severni meji ajdovske občine, ki v sliki in s številnimi izvirnimi predmeti prikazuje ljudsko kulturo teh krajev. Razstavo je pripravil Goriški muzej.

Čitateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "pepca" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrčka ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodi dr. Milan in ga. Barbara Pavlovič.

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

XVIII. SLOVENSKI DAN V KANADI

Tradicionalni slovenski praznik — SLOVENSKI DAN — 18. avgusta — je mimo. Zopet se je pokazalo, da je to najbolj priljubljena prireditev svobodnih Slovencev v Kanadi. To je prilika, da pokažemo javno svojo slovensko in krščansko prepričanje. Društvo Slovencev Baraga s prirejanjem "slovenskih dni" opravlja veliko in važno delo pri združevanju kulturnih aktivnosti in tako priteguje množice zavednih Slovencev; nekateri prihajajo na te dneve iz daljnih krajev, kot sta Cleveland, Ohio in Sudbury, Ont.

Letošnji "Slovenski dan" je bil posvečen pokojnemu Karlu Mauserju, pisatelju in iskrenemu kulturnemu delavcu. Kako ga je ljudstvo cenilo, je pokazala udeležba. Slovensko letovišče je bilo pokrito z avtomobili. Zgledalo je, kot da bi ljudje prišli po slovo k njemu; da ga še enkrat slišijo in mu rečejo: "Bog lonaj Korel za vse in z Bogom!"

Ob 11:30 dopoldne se je množica zbrala pred kapelico Matere Božje. Sv. maša za vse žive in mrtve Slovence je daroval č.g. J. Božnar. Med mašo je imel tudi pomemben nagovor, ki mu je bila podlaga božja beseda iz berila in evangelija. Razložil je, da mora kristjan delati tudi za svoj narod, se kulturno in politično udeleževati in pomagati, da se ustvarijo take razmere, ki so posamezniku in narodu v pomoč na poti večni domovini.

Somaševalec je bil predstojnik lazaristov v Kanadi č.g. J. Kopač. Udeleženci slovenskega dne so v duhu in molitvah združili slovensko občestvo ne glede na kontinente, kjer se slovenski človek nahaja. Na pomoč so poklicali slovenske mučenice in slovenske svetniške kandidate: Barago, Slomška, Gnidovca in Rožmana in tudi pokojnega Karla Mauserja, da bi pri Vsemogočem posredovali za lepšo in bolj sončno bodočnost slovenskega naroda.

Za popoldansko slavlje je bil pripravljen bogat spored. Ni pa bilo naklonjeno vreme, da bi ga bilo mogoče v celoti izvesti. Zjutraj so radijske in vetrovne napovedi grozile z dežjem. In to pot se napovedovalci niso zmotili. Sredi sporeda se je vtila ploha, bila je kratkotrajna. Ko je dež ponehal, se je spored nadaljeval, a pred zaključkom je nova hujša in daljša nevihta preprečila nastop folklorne skupine iz Toronta in nastop telovadcev iz STZ.

Kulturni program slovenskega dne se je začel popoldne ob dveh in sicer s kanadsko in slovensko himno. Program je vodil in napovedoval g. Andrej F. Markeš, ki je imel tudi pozdravni nagovor. V njem je razložil pomen dneva, predstavil častne goste — predstavnike društev in ustanov — in dal besedo tistim, ki so želeli pozdraviti navzoče; spregovorili so č.g. J. Božnar iz Clevelanda, č.g. J. Kopač C.M. in g. J. Melaher iz Clevelanda.

Med častnimi gosti je bil tudi zastopnik zvezne vlade Mr. Bob Kaplan, član zveznega parlamenta, ki je prinesel pozdravne predstavnike društev in ustanov — in dal besedo tistim, ki so želeli pozdraviti navzoče; spregovorili so č.g. J. Božnar iz Clevelanda, č.g. J. Kopač C.M. in g. J. Melaher iz Clevelanda.

Nato je iz zvočnikov zadonela tista globoko doneča beseda pokojnega Karla Mauserja, ko je govoril božični nagovor lani v Clevelandu. Kot bi se slišale njegove besede iz onostranstva.

Med častnimi gosti je bila tudi soproga pokojnega ga. Mimi Mauser z dvema hčerškama. Tudi mati je prisostvovala dnevu, ki je bil posvečen njenemu sinu Karlu in poleg nje dva brata, Emil in Otmar, predsednik društva Slovencev Baraga.

Ko je utihnila pokojnikova beseda posneta na trak, je stopila pred mikrofona gđc. Ingrid Klemenčič in je deklamirala doslej še nikjer objavljeno "Meditacijo", ki jo je napisal pokojni Mauser v špitalskem taborišču leta 1947.

Oglasila se je slovenska pesem, ki jo je zapel moški zbor, ki ga navadno vodi g. Dušan Klemenčič. Brez slovenske pesmi ni slovenskega praznovanja.

Pesmi je sledila beseda gl. govornika inž. J. Likozarja iz Clevelanda. Misli govora so objavljene na drugem mestu. Govor je prekinila nevihta, a ga je govornik nadaljeval, ko se je tlesnila.

Krasna točka, ki je sledila, je bila nastop folklorne skupine iz Sudburija. Fantje in dekleta v narodnih nošah so zaplesali štiri plesne in so želi burno odobravanje. Voditeljica skupine je bila gđc. Donna Albani.

Po tem lepem nastopu je napovedovalec najavil prihod članov Slov. gledališča iz Toronta pod vodstvom g. V. Čekute. V obliki radijske igre so nastopili člani gledališča in podali povzetek iz drame "Kaplan Klemen", v kateri Karel Mauser z drznimi prijemi psihološko osvetli slovo činitelje Klemenove odločitve za duhovski stan in spletkarjenje proti kaplanu. Odlomek je imel naslov "Odlomitev in težave". Odločitve je prišlo, a o teževah ni bilo slišati, ker je udeležence razgledni vihar in dež, zaradi česar pa je utihnila beseda, da je moral ostali del programa odpasti.

Kljub mokrim neprilikam pa so ljudje izražali svoje zadovoljstvo nad celotno prireditvijo. Ob nevihti se je napolnila dvorana in tisti, ki so stregli, so imeli polne roke dela, dokler ni vsega dobrega za želodec zmanjkalo. Nevihta se je umirila, posijalo je zopet toplo sonce in prijetno razpoloženje se je vrnilo. Pozen večer je bil, preden so se ljudje razšli na svoje domove. Mnogi pa, ki taborijo na slovenskem letovišču, so ostali kar tam, ker je bil ponedeljek dela prost dan.

Posebnost tega slovenskega dneva je bila tudi semanjska stojnica, ki jo je ob poti proti kapelici uredil mladi diplomiraneec g. Peter Koželj s pomočjo dveh deklet. Na stojnici so bile razstavljene knjige, in sicer v prvi vrsti literarna dela pisatelja Mauserja. Podjetni Peter je skoraj vse prodal in dobil tudi nekaj naročil. Tako je bil slovenski dan prilika, da slovenska beseda, sad umetnikov te besede, pride med ljudi, ki jim je namenjena.

Vsem, ki so 18. SLOVENSKI DAN pripravili in kljub neprilikam vsaj delno izvedli, vse priznanje in zahvala. Vsi pa, ki so se ga udeležili, naj se pripravijo za naslednjega v letu 1978!

Por.

Govor inž. J. Likozarja

Pozdravljeni dragi slovenski rojaki, zbrani tukaj iz Kanade in Združenih držav Amerike. Pozdravljeni pa tudi vsi oni Slovenci kjerkoli po svetu, ki so v duhu prisotni na tem Slovenskem dnevu in so tako vključeni v celoto, ki s tem slavnostnim srečanjem sledi namenom trojnega značaja. Ti nameni so:

Prvič: Nadaljevati tradicijo vsakoletnega druženja ljudi istih misli.

Drugič: Javno spričati pripadnost slovenski krščanski enoti.

Tretjič: V hvaležnem spominu pozdraviti duh velikega sina slovenske zemlje — pisatelja Karla Mauserja.

Človek je družabno bitje. To pomeni, da sam ne more biti srečen. Ne more se razvijati in ne napredovati razen, kadar živi v skupini. Iz te prirode težnje so nastale družine in izšli narodi, najbolj naravne vezi človeške družbe. So pa še druge vesoljne vezi, kot vezi misli in vezi ideje. Za ljudi, ki jih povezuje ideja, ni pokrajinskih meja. Za nje niti ni nujno, da so strnjeno naseljeni v istem okolju. Potrebno je le, da se stikajo duhovi. Pogoji za take vezi so na svetu pogosti, a se večkrat šele ob nenadni katastrofi izkristalizirajo in utrdijo do nepopustljivosti. V taki družbi so člani požrtvovalni in nesebično delavni, zavedni in — razumljivo — ponosni. To družbo cenijo kot svojo družino ter jo ljubijo kot lastno življenje. Vsak človek, ki močno ljubi, pa kmalu čuti potrebo, da to, česar je polno srce, pove tudi svojemu bližnjemu in zato išče stikov, ki nudijo pogoje za razgovor.

Slovenci smo v i. 1945 doživeli nesrečo. Ker smo vztrajali v prepričanju, da način življenja pod pritiskom komunizma jemlje pravice krščanskemu gibanju, smo s tem korakom stopili v posebno družbo; ki je bila edinstvena v tem, da je že ob vstopu zahtevala ogromno žrtev. Vztrajnost v prepričanju smo plačali z izgubo domovine. — Pa prav ta žrtev je najbolj okrepila našo zvezo. Neizmerna želja po svobodi in velika žrtev, ki smo jo za uresničenje te želje doprinesli, nas je združila tako, da je kljub težavam brezdomstva v nas zrastle ponos. Tako trdno smo bili prepričani o pravičnosti naše poti, da smo že v letih begunstva iskali načinov, kako deliti naše gledanje s svojimi sosedi.

In zdaj! Zdomčji, razkropljeni po svetu smo. Državljeni novih dežel in nič več brezdomci. Ali vendar se naših korosten še vedno drži slovenska prst. Zato ne moremo zapustiti tiste slovenske skupine, ki še misli svobodno, govori svobodno, moli svobodno in te svobode zahteva za vse svoje brate in sestre, ki sami ne morejo dvigniti glasu v obrambo. Ničje izmed nas ne more biti popolnoma slovenski človek.

Tako je bilo in tako ostane naše stališče. In kakor smo nekoč v domovini javno odklanjali suženjstvo in nasilje, moramo tudi sedaj jasno pred svetom pokazati našo pripadnost in z isto resnostjo, s katero sami verjemo v svobodo, seznanjati nevedne z našo idejo in vabiti tiste, ki so se pred preteklostjo zapirali. Da pa smo pravičniki, v svoji gorečnosti ne smemo biti vsiljivi in napadali. Le trdno stajmo svoje vrste in v sebi poglabimo zaupanje v zmago resnice. Kadar smo, kakor danes, množično zbrani, stojimo kot svetilka na visokem, od koder se kakor po žarkih tiho, sama širi naša misel.

Vsa pohvala prirediteljem današnjega Slovenskega dne in hvala tudi vam vsem kanadskim Slovincem, ki že osemnajst let strnjeno obnavljate ta dan z vedno večjim navdušenjem. Kakor zvon v mlado jutro kliče Slovenci dan v svet in mu obožujemo svoje vrste in v sebi poglabimo zaupanje v zmago resnice. Kadar smo, kakor danes, množično zbrani, stojimo kot svetilka na visokem, od koder se kakor po žarkih tiho, sama širi naša misel.

Posebno vzvišen pomen pa imajo vsi kanadski Slovenci

dnevi v svojih posvetilih. Kakor sveta nit se prepeta to posvetilo skozi celodnevno slovenskost. Letošnje plemenito posvetilo je tem bolj stvarno in pomembno, ker se dotika človeka. Spominjamo se Karla Mauserja, ki je bil letos v januarju položen v grob. Pomembnost njegovega življenja za vse Slovence je v njegovem pisateljevanju in kulturnem delovanju. Posebej pa je spomina vredna njegova slovenska zavednost, njegova značajnost in doslednost v pogledih na našo skupno blaginjo. Velik je bil Karel Mauser. Ali čeravno obdarjen z mnogimi talenti, ni ta glasnik emigracije nikdar izgubil iskrene preprostosti in je bil v svojem srečnem vsem pravi prijatelj.

Spominjamo se človeka, ki je živel v našem času. Mi vsi smo videli, kako je raslo delo izpod peresa Karla Mauserja. Sledili smo mu in občudovali njegov svojstveni stil ter njegovo obsežno razgledanost. Kmečkega človeka je poznal v njegovih navadah ter vseh njegovih nagibih in lastnostih. Zato je napisal največ knjig iz tega področja. Poznal pa je tudi inteligenta in njegove notranje boje. V trilogiji "Ljudje pod bičem" je mojstrsko izdelal profil v revoluciji razdvojenega slovenskega naroda. To delo je leposlovni glasnik, ki na nek način govori vsakemu kakor kip Mojzesa, ki mu je v kamnu dal življenje umetnik Michelangelo. Širina Mauserjevega razumevanja pa obsega tudi naloge dušnopastirstva. "Kaplan Klemen" in pa morda še v večji meri njegovo zadnje delo "Le eno je potrebno", jasno kaže Mauserjevo trdno krščansko zgrajenost.

Kolikšno je bilo celotno delo pisatelja, morda ne bo nikdar ugotovljeno. Preveč nesebičnega dela je opravil v prepričanju, naj ne ve levica, kaj dela desnica. Poleg tega so za vselej zgubljene mnoge njegove pesnitve. Verjetno je že strohnela tista stopnica, v katere zagodli so bile "shranjene" njegove pesmi.

Zavedamo se vrednosti pisateljevega dela, pravilno oceniti pa ga morda prav zato ne moremo, ker nam je preblizu. Ko prebiramo njegove močne stvaritve, nas bolj razveseljuje dejstvo, da smo videli mojstra stvarjati in imeli srečo shajati se z njim in njegovo družino, kot pa veličina del samih, ki so vsa pravi biseri v slovenski književnosti. Zanimci nam bodo zavidali to srečo, pa vendar bodo šele oni tisti, ki bodo mogli v Mauserjevih delih gledati samo velikega umetnika, oblika kovalca slovenske besede in bodo pisatelju za te vrline dali zaslužno čast in priznanje. Današnja domovina načelno odklanja Mauserjeva dela. Kratkovidneži! Podobni so človeku, ki ob nepriznani sveči sedi v temi samo zato, ker se boji požara. Pa sveča na tem ni izgubila na svoji vrednosti. Prišel bo čas, ko bo v teh ljudeh hrepenenje po svetlobi preseglo strah pred opklino in takrat bo zagorela sveča Mauserjevih del tudi v Sloveniji ter bo Mauserju priznано nesmrtno mesto ob slovenskih velikanih Cankarju in Prešernu.

Če nismo prav sprejemali Mauserja-literata, smo pa zato v srečanjih z njim najbolj spoznali Mauserja — velikega Slovence. Naša dolžnost je, da to sliko zavednega Slovence predamo našim potomcem. V velikem tujem morju skušamo plavati, dokler nam bo mogoče. Mnogi bi že omagali, da pri svojem prizadevanju niso dobili pomoči, ki jo je Mauser nudil povsod, koder je bila potrebna.

Potoval je v Argentino. Njegova beseda je vžigala, mladina ga je ljubila, mu zaupala in mu sledila. Dobro leto je tega, ko je v Buenos Airesu imel govor, v katerem je mladini in nam vsem dal jasnih smernic. Dihajmo v naš čas z duhom in ne le z besedami, bodo oživele vero v slovensko bodočnost, svobodo in mir.

Opiskal je Koroško. Ljubil je to zemljo, zibelko slovenstva, kakor svojo rodno Gorenjsko. Ljubil je trpina, rod Miklova Zale, njemu je posvetil toliko zgodb in žrtev, da zasluži ime koroškega pisatelja. Ob zatiranju je zastavljal besedo v zagovor pravic in ni ga Slovenca na Koroškem, ki bi pisatelju ne bil hvaležen za njegov trud.

Bil je šestetokrat med nami v Kanadi, v svojih govorih je podarjal veliko vrednost ohranjanja in ljubezni do slovenske besede. Živel je v Clevelandu, njegov delokrog pa je bil ves svobodni svet, kjerkoli se govorje slovenije. Neutrudljivo je pisal in nastopal povsod, kjer je bilo potrebno spregovoriti besedo za rast slovenstva. In povsod je po njegovem odhodu nastala neizmerna praznina, ki je ni mogoče izpolniti.

Malo je med nami ljudi, ki bi kot Mauser, toliko svojega časa žrtvovali ljudem, ne za slavo, ampak samo v pomoč in vodilo. S svojim odkritim značajem in letalski nadzorniki so svoje svarilo držali in začeli koncem tedna štrajk, ko njih zahteve niso bile izpolnjene. Letala so obstala na tleh, potniki pa so morali poiskati drug način potovanja ali pa ostati doma. Kjer ni daleč do letališč onstran meje v ZDA, so si sorazmerno še najlažje pomagali, kjer je pot do tja dolga, je težava veliko večja.

Britanski sociologi so odkrili, da se razlika pojavi pri otrocih že v zgodnjih letih. Tako so otroci priseljencev iz Azije podjetni in dejavni, razgibani celotni pred domačimi, med tem ko so otroci priseljencev iz Srednje Amerike in karibskih otokov počasni in le malo podjetni. Te razlike postanejo še večje v šolski dobi, ko podjetni in delovni otroci priseljencev iz Prednje Azije dosegajo uspehe, čisto boljše kot otroci domaćinov, med tem ko otroci priseljencev iz Srednje Amerike in Karibja zaostajajo.

V Britski Kolumbiji so prenekatere družine živele doslej v plavajočih hišah, ne da bi za nje plačevale kak davek. Sedaj je vlada prišla do zaključka, da morajo tudi lastniki teh plačevali davek na domove v sorazmerju z njihovo vrednostjo kot oni na kopnem.

Boj za potnike preko Atlantika, ki ga je začela britanska družba Laker Airways, ko je najavila za svoje polete London-New York-London ceno \$235, se je razširil tudi na druge družbe. Posebej, znižane cene so objavile Pan American, TWA in British Airways, tem so se pridružile še Trans-International Airlines, čartersko podjetje, ki nudi za \$139 let iz 14 različnih mest v ZDA v Bruxelles v Belgiji z vsemi običajnimi ugodnostmi. Družba pravi, da bo, če bo njen predlog odoben, nudila preko potniških zastopstev rezervirane sedeže iz New Yorka, Philadelphije, Bostona, Chicaga, Washingtona, Detroita in Bruxelles.

s svojo doslednostjo je bil vedno dostopen za sočloveka, kateremu je v trezni besedi razkril resnico. Prav to stran Mauserja pa je najbolj potrebno poudariti na tem Slovenskem dnevu. Resnica je ena in Mauser se ni nikdar bal resnico povedati. Svoje stališče je vsak čas trdno in neustrašeno zagovarjal. Njegovo gledanje na dogodke preteklosti in na upe prihodnosti je bilo vedno krščansko, njegove misli vselej trezno razsodne, njegove besede nikdar napadalne ali sovražne.

Vsaj v tem ravnanju moramo pisatelju Mauserju slediti in ga posnemati. Da bomo mogli stati zravnani v teh časih, ko se v imenu prijateljstva in bratstva kršijo meje prepričanja in je ogrožena in napadana naša skupnost, mislimo na brate in očete, ki so za prepričanje padli pod streli in ne molčimo. Ko pa odgovarjamo, odgovarjamo trezno in s preudarkom, ne v ihti in ne v jezi. Taka je bila želja pisatelja Mauserja in to željo si nam je mogoče osvojiti. Ako bomo hodili po tej poti, bomo mogli dočakati še mnogo slovenskih dnevov, ki morejo postati naša izhodišča in naša izžarevališča.

Skrbimo, da bi ta praznovanja čim prej zajela vse dežele. Z leti moramo, da dočakamo tisti dan, ko to srečanje ne bo le kanadski Slovenski dan, čeravno praznovano na istih prostorih, ampak samo Vseslovenski dan. Na ta Slovenski dan poromamo vsi svobodni, kot da gremo v slovensko "Meko" in na ta dan bomo ponosno zatrdili svetu, da smo po zemeljski obli raztreseni Slovenci en sam narod, pod vodstvom božjim, nedeljiv narod v svobodi, z enakimi pravicami za vse.

RAZNE NOVICE DOMA IN PO SVETU

Listek bo mogoče rezervirati in kupiti samo za v eno ali za v obe smeri.

Tanzanijski predsednik Julius Nyerere je tekem svojega obiska v Kanadi pretekli teden pozival, naj Kanada podpira črnsko osvobodilno borbo v Rodeziji in v Namibiji. Kanada za poseg v Afriko ne kaže posebnih vne.

Komisija, ki je proučevala načrte o gradnji plinskega voda z Aljaske preko Yukona na jug vzdolž Aljaščanske ceste, je prišla do zaključka, da bi naj izvedbo tega načrta odložili vsaj do leta 1981, da bi bilo tako možno vse okoliščine boljše in podrobnejše preiskati.

Tajska vlada je pretekli teden objavila, da so Kambodžanci napadli tri tajske vasi ob meji, pri čemer je bilo vsaj 27 ljudi mrtvih. V Bangkoku pravijo, da so Kambodžanci zapleteni tudi v obmejne boje z Vietnamci in Laosani. V te boje posegajo celo letala, so torej kar obsejni.

Poročilo kvibekskemu pokrajinskemu parlamentu odboru napoveduje, da bo Kvibek v prihodnjih 25 letih imel več izseljencev kot priseljencev. Zaradi sedanjih razmer in zaradi gibanja za neodvisnost pokrajine Kvibek, raste izseljevanje že sedaj, bo pa še veliko večje, ko do ločitve dejanske pride. Med tem za vseljevanje v Kvibek ni dosti zanimanja.

The Canadian Imperial Bank of Commerce in The Royal Bank sta v svojih poročilih o gospodarskem stanju prišli do zaključka, da ni dosti upanja v sedanjem trenutku za kako pospešeno rast kanadskega narodnega gospodarstva.

Švicarski radio se je opravičil zaradi satiričnega programa, v okviru katerega so bila objavljena poročila o vojni med Zahodom in Vzhodom, v kateri bi naj Zahod uporabil nevtronsko

ombo ter bi naj bilo 480.000 ljudi mrtvih. Oddaja pretekli teden v sredo zvečer je povzročila ponekod pravi preplah, ko so nekateri gledalci poročila vzeli za resnico.

Tujski promet je v Ontariu pomembna gospodarska panoga, saj prinaša okoli 3 milijone dolarjev dohodkov. V zadnjih letih je začelo število tujih obiskovalcev padati, ko domačini v vedno večjem številu odhajajo na počitnice drugam, v ZDA in v Evropo. Tako je bil lani primanjkljaj v tujem prometu 318 milijonov dolarjev, za leto pa napovedujejo še večjega. Po uradnih podatkih so cene v Ontariu 20-30% višje, kot so v ZDA, kar zadeva prenočevanje, hrano, postrežbo in gorivo.

NAROČNIKOM,

ki prejemale list po pošti! Datum nad vašim imenom pomeni, do kdaj je plačana vaša naročnina; najprej mesec, nato dan in leto. Pravčasno plačana naročnina je velika pomoč listu. Prosimo upoštevajte!

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

HOUSE FOR RENT in Newburg section. Call 883-8938 after 6 p.m. (118)

ZIDAN RANC

Dvojna priključena garaža, velika parcel, 3 spalnice, družinska soba, velika podeželska kuhinja, zgotovljena rekreacijska soba, ometana.

UPSON REALTY UMLA 499 E. 260 St. 731-1070 odprto do 9 do 9. (118)

BY OWNER FOUR BEDROOM BRICK RANCH

Formal dining room, custom built kitchen, wood burning fireplace in living room, den, utility room, gas hot water heat, air conditioning, 1½ baths, 2½ car attached garage, 103 x 213 feet wooded lot. Price range in the 50's, on 5848 Birchwood Dr., Mentor, Ohio. Call 1-257-1245. (118)

Apartment For Rent

On St. Clair Ave., 2 small bedrooms, living room, kitchen and bath. Call 361-5115 between 11 a.m. and 3 p.m., except Wednesdays. (x)

FOR RENT

Four rooms down, four rooms up with baths on E. 78 St. Call 361-5398 (117)

16mm Sound Movie Projector \$100. Call 361-4088, ask for Jim (x)

Help Wanted

Help Wanted - Female Domestic Reliable cleaning lady one day a week, 8 hours. Richmond Hts. area. Own transportation. 261-4570 (x)

FACTORY HELP WANTED Women, full time. Days. Apply in person. BRUNS BRUSH INC. 18624 Syracuse Ave. Corner of St. Clair and Nottingham Rd. (118)

MAINTENANCE MAN

Handy man who can fix things. Some knowledge of electricity and plumbing. General cleaning. Ask for Mr. L. Booth. Cleveland Engineering Society 3100 Chester Ave. Cleve. 44114

Ženska dobi delo

Lažje gospodinjstvo za enega moža, stanovanje v hiši na Highland Heights. Kličite tel. 486-8921. (118)

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

"Kakor hrast!" je odvrnil. Segla mu je v roko. "Potem računaj in delaj tako, kot da si gospodar na Peči." Nato je zbežala iz sobe. Tomaž je gledal začudeno in porogljivo za njo. Dvignil se je in si nalil zopet čašico pijače. Obraz se mu je nabral v resne črte, ki so se polagoma razvezale; okoli ust mu je zaigral samozavesten smehljaj.

"Gospodar na Peči!" Prikimal si je z glavo in začel žvižgati, zarobljeno pesem. Potem pa se je zleknil na posteljo in kmalu je bilo čuti njegovo glasno smrčanje.

Zunaj je začelo snežiti.

Anica je poslala Lipeta po zdravnika in pri tej priliki se je zgodilo, da se je bliže spoznala z njim. Vedno in vedno zopet se ji je vračala tista slika v spomin: kako stoji močni in krepki fant ob strani njenega bolehnega moža. Od onega dne pa, ko se je bil Lipe tako goreče potegnil zaradi blaga za njo, se je čutila skoraj dolžna, da mu pove, kako mu je hvaležna. Sedaj, ko ga je poslala k zdravniku v trg, je našla priložnost, da je to storila.

Bila sta sama v veži in fant je mislil oditi, ko je stopila k njemu in rekla:

"Zaradi Tomaža, Lipe, se pa kar nič ne boj. Sem že govorila z Jurijem. Jurij Tomaža tudi ne mara. In če pojde kdo, pojde Tomaž."

Fant je obstal; uprl je oko vanjo, da jo je obšla zbežanost. "Jurij bi pametno napravil," je dejal, "ko ozdravi, da bi za

vedno pometel na Peči. Zakaj se le tako boji matere!"

"Bolan je!" je odvrnila Anica, kakor da priznava Lipetu, vendar ne odobruje, da bi kdo sodil Jurija. Fant je to opazil in dejal: "Tako mislim in povem, brez zamere —"

"Saj jaz tudi!" je mislila Anica, ali rekla ni nič.

"Tako," je dejal fant, "v štirih urah bom nazaj."

"Hitil!" je odvrnila in nekako morala gledati za njim. Seledaj se je spomnila, da mu tega vendar ni povedala, kar je mislila. Hotela je oditi k možu, ali spomnila se je, da je mati pri njem, pa je krenila na dvorišče.

Nišla je starega Luko v pogovoru z Nežo; vmes je glasno posegala Marjanica. Luka je zahteval svoj goldinar nazaj, Neža pa je trdila, da o goldinarju nič ne ve.

"Anže se ne laže!" je trdil Luka.

"Laže!" je viknila Neža.

"Kradeš!" je trdil Luka.

Neža je zahtevala, naj pride fant in se bo videlo, ali ima toliko poguma, da bo vpričo nje potrdil, da je res vzela nogavico. Na to se je še Marjanica domislila, da ji je že večkrat zmanjkalo to in ono in je to omislila kaj nevljudno Neži, ki je udarila v jok in vik, da je zašla med same roparje.

"Goldinar nazaj, ki ni tvoj," je zahteval Luka, na kar je zopet Neža dvomila, da ima Luka sploh kdaj kaj denarja. In ko je ta približal, da ga je dobil od Jurija, je Neža zopet zahtevala, da se zasliši Jurij. Ker je bil

Jurij bolan, se je moral seveda tudi ta predlog odkloniti; Marjanica je bila celo toliko nevljudna proti Neži, da ji je vrgla v obraz, da se ji na nosu bere, da je kriva in da je toliko nedolžna ko Lahov koš, in naj nikar ne taji, nego vrne goldinar. Neža je zopet zalučala Marjanici v obraz, naj gre v Begunje za paznico, in Marjanica je nato pripomnila, da se to še lahko zgodi, da pojde Neža, "pa ne za paznico". Tako se je začela Neža, od dveh strani napadena, umikati in je v veliko veselje opazila Simna. Fant je moral imeti drugače slabo vest, zakaj potegnil se je za Nežo:

"Kaj boš, Neža, v obraz mu vrzi tiste piškave groše."

"Goldinar," je popravil Luka, Neža pa je pomežiknila Simnu, na kar je ta res izylekel goldinar in ga vrgel, Luki in rešil tako zadevo v Nežino in Lukovo zadovoljnost, ne pa v Marjanicino, ki je v svoji togoti privoščila

V BLAG SPOMIN

28. OBLETNICE SMRTI

MOJE LJUBLJENE SOPROGE

MARY STROJIN

ki je umrla 11. avgusta 1949

V božjem miru zdaj počivaj, draga moja nepozabljena. V nebesih rajsko srečo uživaj, do svidenja na vekomaj.

Počivaj v miru in večna luč naj ti sveti.

ZALUJOČ:

JERRY STROJIN, soprog

Geneva, Ohio, 9. avgusta 1977.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenjel

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Neži kaj hujšega.

Ko pa je zagledala Anico, se je obrnila k nji, meneč, da jo gospodinja potrebuje. Anica je šla z Marjanico v kuhinjo. Tam je sedla, nevede, kaj naj dela. Nemir in nekaka nezadovoljnost sta jo napolnjevala. Čutila je, da ji ni prav, da se tašča tako drži sinove postelje, tako da niti nje, njegove žene ne pusti blizu, češ da "mati ve najbolje, kaj je treba. Ali ni res, Jurij?"

Anica je čutila, da to vedenje od strani matere de Juriju dobro. In to jo je napolnjevalo še bolj z nevoljo.

"Ali si otročji, Jurij! Ne vidiš li, da je vse to le pretvara? Ali se je prej zmenila za te? Koliko ljubezni in skrbi pa je kazala do tebe? Samo pretvarja se, češ da ne porečejo, da ga ni marala. Tako da mu je stregla! Ali pa morda še poreče: glejte, tako ženo ima. Za smrt je bolan, pa se še ne zmeni zanj."

Anica je s silo zatirala take misli, ali vračale so se po sili in večkrat se je dvignila in od-

šla gor. Ko pa je opazila, da Katra še vedno sedi pri sinu, ni vstopila in se še bolj nemirna vrnila. Tako ji je teknel čas do večera počasi; desetkrat že je bila stopila na dvorišče in odšla za vrt na breg, ali se Lipe še ne vrača. Ko je tako nemirno taval iz kuhinje pa na breg, ni opazila, da vsako njeno kretnjo opazuje iz svojega domovanja Tomaž. In če bi bila tudi to opazila, ne bi bila čutila zaradi tega nikakega vznemirjenja. Saj ji je bila ves dan edina skrb samo Jurijeva bolezen in mučila jo je negotovost, da li je Jurij v nevarnosti ali ne. Tomaž, ki se je bil naspal, sprva ni vedel, kaj bi počel, in je gledal skozi okno, kjer je sneg, rahlo od vetr gnan, naletaval tiho in redko. Ko pa se je začelo mrčiti, je Tomaž ogrnil suknjo, šel na dvorišče in zavil nato raz Peč v vas. Na potu je srečal Jerico, ki se je vračala iz cerkve, in jo ustavil, ali je kaj molila zanj.

(Dalje prihodnjič)

BISHOP BARAGA ASSOCIATION

Cleveland Chapter

We offer these memberships in the

BISHOP BARAGA ASSOCIATION

Annual	\$5.00
Sustaining	\$10.00
Life (individual or family)	\$50.00
Life (institutional)	\$100.00
By enrolling now, you can help us in our work to raise this humble Missionary Bishop from Slovenia to the highest honor that can be bestowed by the Church.	

Enclosed is \$.....

for my membership.

Name

Street

City State Zip

Donations under \$5.00 will be appreciated and acknowledged, but will not entitle the donor to the "Baraga Bulletin," published quarterly. Printing and mailing costs allow for mailings to ordinary, sustaining, and life members only.

Donations payable to Rev. Victor N. Tome, Vice Postulator, 15519 Holmes Ave., Cleveland, Ohio 44110.

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA
KATOLIŠKA ZAVAROVALNA
ORGANIZACIJA V AMERIKI

• Mi izdajamo najmodernejše celo-življenske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta; vsote so neomejene nad \$1,000.

• Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd.; nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.

• SLOVENC! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!

• ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

RALPH GODEC, društvo št. 63, Tel. 524-5201
847 E. Hillsdale Drive, Seven Hills, Ohio 44131

GIZELLA HOZIAN, društvo št. 170, Tel. 251-2579
1500 Sheridan Road, Wilmette, Ill. 60091

PAUL H. KOKAL, društvo št. 210, Tel. 793-6629
2811 Reiter Road, Pittsburgh, Pa. 15235

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2088

17010 Lake Shore Blvd. 531-6306

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

NOVICE- z vsega svela

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

vsaki slovenski hiši